

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

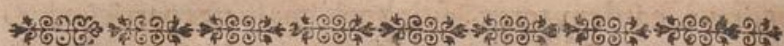
Impius Infelix

Texier, Claude

Augustae Vindelicorum [u.a.], 1695

VI. Sermo. Impius Maledictus in sua prosperitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45950](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45950)

IV. IMPIUS, Maledictus in sua Prosperitate.

Joannes autem cum audisset in vinculis opera Christi. Matth. 11. v. 2.

EVangelium hodiernum repræsentans S. Joannem Baptistam ferro onustum, in obscuritate carceris reclusum, eodem simul tempore nobis ostendit Herodem, persecutorem ipsius injustum, in magnifico palatio habitantem, sublimi throno insidentem, ab universo populo adoratum, perfruentem omnibus naturæ delitiis, suâ authoritate abutentem, ad virtutem & innocentiam suppressendam. Hoc est mysterium iniquitatis, Sacramentum dæmonis, de quo in sua Apocalypsi meminit S.

Apoc. 17. 5. Joannes: Mysterium dicam tibi Sacramentum mulieris.

Apostolus iste vult indicare, quemadmodum Deus in adorandis & augustis Sacramentorum mysteriis sub communibus velamentis, ac sub vilibus speciebus thesauros gratiæ atque semina gloriæ abscondit, sic etiam mundus & diabolus sub magnifico divitiarum apparatu externo tegunt egestatis necessitates, infamiæ probra, maledictiones temporaneas & æternas.

Mirandum certè mysterium est, impium, qualis Herodes erat, cum tanta majestate, potentia & felicitate coram oculis humanis comparere. Ipsimet etiam illuminatissimi Prophetæ fatentur se fundum profundi istius mysterii

mysterii penetrare vix posse; videntur illi movisse querelas contra Providentiam & justitiam Dei in consideratione prosperitatis peccatorum & oppressionis justorum, quare sustines Domine, exclamat Habacuc, quòd injustus de homine justo triumphet? *Cur taces, devorante impio justioremsè?* Nec sine admiratione Regius Propheta Deum interpellat: *Ecce ipsi peccatores & abundantes in saeculo obtinuerunt divitias.* Exponamus hoc mysterium, & prosequentes materiam nostram ostendamus, impium esse maledictum in prosperitate sua mundana.

Prosperitas autem ista aliud non est, quàm progressus ad eminentiores dignitatum gradus, stabilitas fixa volubilis ceteroquin fortunæ, quæ acquiritur ad modum mundo proprium, per fraudes inquam, perfidias ac injustitias; verbo, per media à Deo interdicta. Teneo itaque ejusmodi prosperitatem esse Sacramentum quoddam diabolicum, sub cujus falso splendore occultata latent vera mala temporalia & æterna. Spiritus Dei solus suarum illustrationum luminibus mendacia tam pernitiōsa nobis in lucem protrahere potest, gratias ipsius exposcamus per suffragium Marianum, salutando virginem Deiparentem: *Ave Maria.*

Quantumvis prosperitatem peccatorum vitiosam non nisi dictaminum moralium ope intuerer, occurreret fatis multum, ob quod eam utilitatem admodum ruinofam, fortunam maximè fatalem enuntiare possem. Sentirem cum Seneca afferente, summam quandòque pacati æquoris malaciam, quietum undarum silentium damnosius esse ipsa tempestate: item, omnes dictas prosperitates excessivas confines esse funestis casibus, seque faciliè transformare in infortunia extrema.

○

Sub-

Subjungerem cum eodem Philosopho, quòd hæc prosperitas seipsum destruat, nisi moderaminis fræno coërceatur; quòd nativo suo pondere depressa cadat, cadendo suis nos ruinis involvat, & sepeliat: *ipsa felicitas, nisi temperet, premit; illos degravant ipsa, quæ extulerant.*

Repræsentarem mundi genium sub figura veteris alicujus tyranni, circa quem non videretur aliud, præterquam sceptra comminuta, coronæ fractæ, throni inverfi, calvariæ regum occisorum, spolia adhuc vivorum. Hinc inde in circuitu locarem plurimam miserorum turbam deceptorum, gemitibus & lachrymis stupendam & crudelem ejusdem naturam contestantium, quibus ille ex Boëtio Philosopho respondet, hunc suum esse ludum, semper fuisse consuetum agendi modum. Conscendite, invitatur ille circumstantes, summum quem assequi potestis in fortunæ rota locum, sed simul casum, mox secuturum ad elevationem provideatis: *Hunc ludum ludimus, hanc rotam volubili orbe versamus, ascende, si lubet, sed cum ea lege, ut descendere, injuriam non putes.*

Boët in Con-
sol Phil.

Sed quia, cum Christianis ut agerem, officii mei honor exigit, senecæ doctrinam non indigeo, nec debilitate lucis cœcutientis Ethicæ contentus, radiis Divini Spiritus collustratus, ore Davidico fortiter inelamo; *Fallax equus ad salutem.*

Psal. 32, 17.

Equus hic, cui insidens peccator ad eum feliciter in sublime evehctus videtur, est mendax, sub istâ metaphora, observat S. Augustinus, textum illum explicans, latere adumbrata officia, dignitates, divitias cum omni sæculari pompa, quæ peccatorem in altum elevant, tantoque splendore illustant: *Equum accipe quemlibet honorem, in quem superbus ascendis & gloriaris.* Mihi credite

S. August. in
Psal. 32.

dicite, monet Idem S. Doctor, equus hic laborat non uno vitio, in medio cursus subito vos destituet, vel omnino in funesta vos precipitia abiiciet: *Quomodo te deiciat, nescis, tanto elisum gravius, quanto sublimius ferebaris.*

Loquamur sine metaphorâ, exprimamus clariùs mentem nostram cum Divina Sapientia in Proverbiis: *Prosperitas stultorum perdet eos.* Non dico, quòd prosperitas peccatorum se disperdat, seipsam mox dissipet, sed quòd prosperitas peccatores in ruinam precipites agat. Primò, pro hoc tempore ordinariè existens scaturigo disgratiarum, infortuniorum & interitùs. En primum punctum. Secundò, pro æternitate, eoquòd illa sit futura damnationis ipsorum perpetuæ causa. En alterum punctum. Ad illustrandam priorem veritatem, notari velim, pecculiam esse effectum Potentiæ ac Sapientiæ Dei, intentiones suas ad finem perducendi per media, quæ videntur ei contraria; in hoc enim se, ut Deum, operari demonstrat, quòd independenter à mediis ordinariis operetur, ex. gr. paupertatem assumit, quæ ei divitias abundè suppeditat, unde faciat & dissipat coronas: humilitatis abiectione ubitur tanquam viâ ad altitudinem dignitatum consequendam, ex tristitiæ exsucca ariditate elicere novit fontem lætitiæ. Sic illi Josephum per obscuritatem carceris & captivitatis placuit traducere, & evehere ad thronum Ægypti. Jobi fortunas multiplicavit per præviam omnium bonorum jacturam; in stabilienda Ecclesia voluit adhibere ignorantiam, ruditatem duodecim piscatorum, iisque instruere, & convincere Academias integras, sapientissimis Doctoribus eruditissimi sæculi refertas. Pari etiam modo, Deum dico, secretâ

PROV. I, 32.

DIVISIO.

I.
Punctum.

suæ Providentiæ dispensatione ad incitas & ruinas redigere peccatorem, dum ipsi apparentem divitiarum usum indulget ad tempus, quando permittit illius elevationem, eum dejicere, humiliare velle.

Psal. 72. 18.

Sensus hic est Davidici oraculi; *Dejecisti eos, dum allevarentur*, Advertere nos, vult D. Augustinus, Davidem non dixisse: *dejecisti eos*, postquam elevati sunt, sed dum elevarentur, quibus innuitur: *Non aliud esse tempus elevationis, aliud dejectionis*; ipsam elevationem verissimam eorundem esse ruinam: *Elevatio ipsa ruina est*, vix oriuntur peccatores & instar fumi evanescent: *Exaltati, deficientes, quemadmodum fumus deficient*.

Augustin in
Psal. 72.

Psal. 36. 20.

O Deus! exclamat S. Gregorius, quàm bellè quadrat hæc comparatio, qua peccatores describuntur fumi instar, ascendenti in altum, disparere, qui eâ, quâ mensurâ se dilatat, seque extendit, in aëre perit; *Ascendit, tumescit, evanescit*, quò sublimior enititur, eò magis dispergitur: *Unde ostenditur, ut altus sit, inde agitur, ut non sit*.

S. Greg. in
Psal. 36.

En vivam picturam magnitudinis & prosperitatis impiorum, Fateri omnino nos oportet, admirabiles esse comparationes, quas sacra pagina adhibet ad res nobis clariùs ob oculos ponendas. Quibusnam putatis uti verbis Sanctum Job, ut nobis exprimat impium suam domum per media illicita amplificantem? Fortassis furioso leoni, rapaci lupo, astutæ vulpi eundem comparat? hæc nimis sunt vulgaria: tineæ similitudinem in medium affert: *Ædificavit sicut tinea domum suam*, proh Deus! quæ potest intercedere similitudo inter animalculum adeò parvum, quod insensibiliter corrodit lignum, & hominem nequam, cujus direptiones & oppressiones luce meridianâ clarius patent? eximia sanè relatio similitudinis. Nunquid

Job. 27. 18.

quid enim verum est, quod eodem tempore, quo tinea lignum absumit, propriam, ubi se locavit, mansionem consumat ac destruat? pari modo sentiendū de peccatore, qui illo item tempore, quo firmare se per media prohibita conatur, suam ruinam & interitum procurare, incipit. *Prosperitas stultorum perdet eos.*

Prov. 1. 32.

S. Augustinus explicans versiculum istum Psalmistæ: *Donec fodiatur peccatori fovea*, annotat; id quod sæculi stylo significat prosperitatem aut elevationem quandam in honoribus, est magnitudine mundanâ, hoc ipsum in terminis Sacræ Spirituræ, & sequendo verbum Dei, primam sc. veritatem, appellari fossam, præcipitium & abyssum; *Felicitas peccatorum fovea ipsorum est.*

S. Augustin.
Pl. 93.

Quid igitur agit vir ille, qui frandalentum in contractum, falsos inquitur testes, argento corrumpit iudices, per viam iniustitiæ lucratur & evincit causam? Ampliat fossæ suæ cavernam. Quantum is verò proficit, qui numerorum fulgore Patroni excæcat oculos, ut uni suorum filiorum beneficium aliquod compareret? scrobem auget, fossam dilatat. Quid avarus, aut ambitiosus iste efficit, qui calumniis, fraudibus, iniustitiis suum circumvenit vicinum, simplicem hominem supplantat? fossam præparat, præcipitium sibi aperit. Imò peccator hic divitiis abundat, viribus pollet, habetur in honore ab omni mundo, respicitur à magnatibus, timetur à sibi æqualibus, formidini est minoribus; verbo, faustus est fortunæ pullus. Qualemcunque vos talem judicaveritis, pergit S. Augustinus, nihilominus assevero, quòd apud Deum hoc aliud nil sit, nisi ampliare fossam; *donec fodiatur peccatori fovea*, vobis æquè ac illi videretur, se ascendere, sed Deus descendere eum affirmat; *Hoc se ille putat, sublimiter ire, & Deus hoc*

foveam

foveam vocat. Cur ergo Deus tanto ipsum tempore sustinet? quare non pridem in eundem rigoris sui exemplum statuit? Bene intelligo, subdit Ecclesie Doctor, vis Deum mali vindicem, mox ut puniat, sepeliat delinquentem. *Adhuc fovea illi foditur, noli festinare.* Nè, quæso, sitis nimium anxii: an non videtis fossam adhuc nimis angustam, spatium minus esse capax? quando perversam intentionem suam opere complevit, iniustam hanc actionem ad finem deduxit, tunc fovea erit absoluta, erit satis profunda, satis spatiosa ad tumulandum ipsum cum omni sua prole & universa posteritate, *donec fodiatur peccatori fovea.* Tunc non sine stupore dicetis; nunc ergo adverto primùm, quem in finem is quindecim aut virginti annos laborando insumpserit; ecce, quæ & quanta Deus illi permittebat, agere: nos autem arcanum istum mysterium non capiebamus malè hac in parte murmurantes contra Divinam Providentiam.

Psal. 10. 10.

Inclinabit se, & cadet, cum dominatus fuerit pauperum.

Tunc, quando oppresserit pauperes, eorum substantiam deglutierit, eorundem sanguine se exsatiarit, quando iniustitia ipsius principem in urbe obtinuerit locum, dominum in provincia occuparit; quid inde cum illo fiet; se robore muniet, majorem cum amplitudine se extentabit? multum hallucinamini, dicatis potius, vires amittet, ignominiosè se abiiciet, infami lapsu corruet: *Inclinabit se, & cadet, cum dominatus fuerit.*

Ibide 25.

Adjuro vos, fratres mei, prosequitur S. Augustinus, ne levi transiliatis passu hoc punctum; patitur difficultatem, non diffiteor, qui carnis & sanguinis dictamine persuasus, iudicium ferre consuevit, dicta comprehendere contendit: *Indendite, fratres, quia magna res est, ut felicitas fovea dicatur.* Qua ratione ergo Doctor eximine probas, beneficium

ficium per Simoniam acquisitum, hæreditatem admodum pinguem viduæ cuidam extortam, vel à monetariis dolose comparatam argenti summam; quomodo, inquam, probas, foveas istas esse, & ambabus manibus sinum implere auro, idem esse, ac se depauperare? En, quàm hoc sensui sit imperceptibile.

Siquis hoc mysterium comprehendere velit, consulit S. Augustinus, Davidem sequatur, qui monstrabit locum, ubi veritatis istius evidentia patebit manifestè; *Vidi* Psal. 36. v. 36. *impium superexaltatum. Transivi, & ecce non erat, vidi* 37. *impium in sua prosperitate, quæ, meos, fateor, fascinavit oculos; sed abii, & vix vidi, mox evanuit. Transit Propheeta, sed quò, reticet, quod tamen rescire, nostra quàm maximè interesset. Transivi, id est peregrinus à sæculo factus sum, & in aeternam cogitationem excedens, nihil esse reputavi, habet glossa S. Zenonis Veronenis, id est: Spiritu abreptus extra tempus, puncto aeternitatis appropinquavi, omnè sæculorum cunctorum seriem speculatus, unum consequens alterum in infinitum; deinde cogitationes meas ad mundum reflectens, agnovi, quòd nil magnum aestimari possit in spatio, tam arctis limitibus circumscripto, & quòd radiantis fortunæ splendores quinquaginta vel etiam sexaginta annorum circulo illustres non viderentur aliud, quam circumvolitantes in aëris regione atomi. Satis bona est hæc expositio. Meliùs congruit proposito nostro conceptus D. Gregorii Nysseni.*

Transivi, id est profeci, perveni ad spiritualia. Deservi, mens est S. P. cogitationes terrenas, sensus, judicia mundi, non juxta carnis prudentiã sed secundum principia fidei, judicavi, & protunc clarè perspexi, quòd elevare se contra, Deum, sit idem, ac se deprimere; velle se illo invito stabilire, sit, sui ruinam quærere; modis & mediis injustis divi-
tias.

tias corradere, sit, iis exspoliari: quia contra Deum se erigere, est procul à Deo recedere, qui est terminus veræ elevationis: *qui recedit à Deo, in profundum it, se fundare in aliquo extra Deum, est inniti nihilo, qui confidunt in nihilo.*

Doctorum Sol D. Augustinus novam dictæ explicationi affundit lucem. *Dransivi, donec intrem in sanctuarium Dei.* Me contuli in secretum cubile arcanorum Divinitatis, ubi addidici mysteria sapientibus sæculi incognita: vidi, quòd omnes improborum secundi successus sint vaporum instar, ex quibus omnipotens pyragogus procudit sua fulmina, suæque bellica tormenta incendit ad ipsos abolendos: vidi Deum insultantem perversis peccatoris conceptibus, & stolidis eorum cogitationibus qui gloriam ipsius admirantur; cùm prævideat mox adventantem diem illius ruinæ, quòd eum deducit per prosperitatis umbram, sicut Aman olim in medio favorum Regis Assueri potentia sub ductus fuit: *Dominus autem irridebit eum, quoniam prospicit, quòd veniat dies ejus.* Vidi virum hunc, mundo deditum, quòd mille versutiis, millenis injustitiis procurârit incrementum hederæ, seu prosperitatis sæcularis, sed eodem tempore, quo sub illius umbra captare quietem intendit: *Paravit Deus vermem ascensu diluculi in crastinum, & percussit hederam, & exaruit.* Dico; Deus in ordine suæ Providentiæ disposuit lites forenses, hostes, calumnias, incendia, ac mille alios casus, ut iis absumerentur bona, in quibus is omnem suam spem reposuit. Vidi denique in divino isto Sanctuario Deum aliàs summè bonum, iram & arma induere ad evertendam impii felicitatem, seque solennis juramenti vinculo obstringere

Ysaï, 36. 3.

Joan, 4. 7.

gere ad extirpandum superbix illius excessum. *Jura* Amos. 8. 2.
vit Dominus in superbiam Jacob, quid juravit? quaerit S.
Hieronymus: *Si oblitus fuero opera eorum usque in fi-*
nem. Juravit, quantumvis patientiam habuerit, nolit
tamen oblivisci injustitiarum reproborum, quod eos per-
dere, destruere velit.

Quod si itaque cum Propheta pariter arcanorum Dei
Sacrarum nobis subire lubet, videbimus, quod iniquo-
rum prosperitas Deo quodammodo bilem moveat, ad iram
Deum provocet, & quo tempore, isti se mediis damnatis
magnificent, eodem, sapientia ac Potentia Dei eos pro-
sternat & confundat: videbimus tandem prosperitatem
talem esse ruinae obnoxiam, perditioni proximam, *prospe-*
ritas stultorum perdet eos.

Permittite, ut veritatem hanc clarius illustrem com-
paratione quandam D. Augustino Familiari, quam prae-
senti materiae subministrat. Aspicite, petit ille, piscem
hamo interceptum, an non eodem pariter momento mor-
tem deglutiit, quo escam devoravit? gaudet ob praedam,
quam cepit, at sui interitum non sentit, usque dum pisca-
tor suum hamum retrahit: *Sis sunt omnes, qui de bonis tem-*
poralibus se beatos esse putant, hamum acceperunt, & cum
illo vagantur. En vivam prosperitatis peccatorum ver-
bis S. Doctoris adumbratam imaginem. Latatur impius,
sibi gratulatur, quod virum bonum defraudarit, horum
pupillorum hereditatem sibi appropriarit, sed miser non
advertit hamum irae & vindictae Divinae, quem simul
abstraxit: *habet hamum in faucibus*, aliquot ei annos
Deus adhuc indulget, quibus pro lubitu, *cum illo*
vagatur. Actum tamen est cum ipso, captus, perdi-
tus est, & si quis istius invideret felicitati, aequè ac
ipse

ipse captivus deberet ignorare suum infortunium: *Noli gaudere ad piscem in esca sua exultantem: per escam ipsam, de qua letatus est, ad consumptionem trahitur: hoc est, sub apparentis fortunæ escâ latente hamo rapi in mortem: hoc est, in prospero successu invenire suorum bonorum jacturam, suæque familiæ ruinam.* Bina pro confirmatione dictorum in scriptura occurrunt exempla, unum, quod magnatibus, alterum, quod deservit plebeis.

Achab, si quis unquam Regum fastos sceleribus contaminavit, præcipuus inter eos fuit; hic Nabothi vineam suo palatio affinem, ad hortum exinde construendum, quàm maximè opportunam ardentè ambiit; petit is illam à possessore, preces & pretium offert, quam tamen cedere, utp. suorum parentum hæreditatem, Naboth pialo sibi non levi duxit: *Propitius sit mihi Dominus, opponit iste, nè dem hæreditatem patrum meorum.* Avarus princeps repulsam passus, tantâ obruitur tristitiâ, ut in lectum deciderit: *proiciens se in lectum, avertit faciem suam ad parietem, & non comedit panem.* Rumor regiæ displicentiæ brevî defertur ad Jezabelem Reginam, marito suo longè nequiores; hæc cubile subiens, quid hoc, decumbentem affatur Regem, quæ subitanea tempestas tam inrempestivam tuæ Majestati afflavit melancholiam? Naboth ejus origo est, indignabundus reponit Achab, qui suam, quam petii vineam, dare mihi renuit. Causâ infirmitatis cognitâ facilem ac velocem medelam regia conjunx pollicetur, Regem è lecto surgere, mensæ assidere jubet non sine muliebri sarcasmo: *grandis authoritatis es, & bene regis regnum Israël; mihi negotium hoc relinque, quod confestim è voto tuo expediam, vineam tibi tradam.* Annulus, charta mox adsint, Regina mille virtutis

sutiis

futiis instructa, calamum manui, manum chartæ admoveat, rescriptum conficit, ad principes, urbem Nabothi inhabitantes, transmittit cum mandato, ut acceptis literis, duos Belialis filios, falsos testes inquirant, qui Nabothum Divinæ & regis Majestatis læsæ reum, blasphemum contra Deum, verbis injurium in regem accusent, adductis dein, & auditis testibus sententiam ferant. Quales testes, tales judices, omnes corrupti, qui recipientes literas regio sigillo munitas, Nabothi vitam morti, bona Regis fisco, parentem cum suis universis liberis obruendum faxis iniquissime adjudicârunt. Nuntio de executione consummata accepto, Jezabel plena gaudio cum optatissimis suis novellis properavit ad Regem, vineæ domino vacantis possessionem offert, surge, ait, & posside vineam Naboth. Ibidem, v. 15. Subfiliit præ lætitiæ æstu pectus Regis, qui se mox itineri accinxit, aditurus possessionem hæreditatis desideratæ. Videtis piscem hunc, qui vix præpinguem bolum istum glutit, & perit, *habet hamum in faucibus, cum eo vagatur, nihil interea adversi suspicatus.* At Deus Eliam vocat, ad Achab, vineam accedentem, ablegat; qui zelo ardenti Divinæ gloriæ stimulatus, celeri gressu Regem assequitur, & alloquitur: Rex, inquit, placeat tibi audire verbum intimandum nomine Dei qui manibus tuis sceptrum & regnum consignavit: *Hæc dicit Dominus, occidisti, insuper & possedisti, ut infrænata tuæ concupiscentiæ fieret fatis, satis non erat spoliari innoxium, ejus spoliis te ditari, nisi etiam vitam illi extorqueres. Ah! tragœdiæ finem necdum spectâsti, longè aliam, quam ominere, fortietur Catastrophen.* Aspice, non lentu passu incedentem Dei vindictam; *hæc dicit Dominus: in loco hoc, in quo linxerunt canes sanguinem Naboth, lambent quoque sanguinem tuum.* Ibidem, .19. Ecce, pregit ulterius Propheta, *ego inducam super te ma-*

lum . . . & interficiam de Achab mingentem ad parietem.
 Juro, quòd scelera tua non dimittam inulta, effundam
 super te, tuamque familiam meam maledictionem, do-
 mum tuam cumulo cædibus & latrociniis, stirpem tu-
 am radicitus extirpabo, uti Jeroboamum cum suis abolevi,
 & extinxi. Vanas minimè fuisse minas, brevi probavit
 eventus. Ahab fuit interemptus, Jezabel caninis den-
 tibus in prædam cessit, impia Regis posteritas penitus è
 medio sublata. En speculum, in quo se contemplantur
 magnates.

Sequitur aliud pro plebeis. Giezi infaustus Pro-
 phetæ Elisæi servus, credebatur se opportunam nactum oc-
 casionem, ditescendi, tunc temporis, quando contra in-
 hibitionem sui magistri cum impudenti mendacio petiit,
 & obtinuit à Naaman principe vestes aliquot, quamquam
 item argenti summam: sed hæc fortuna, qua se fortuna-
 tissimum censuit, in extremum infortunium repente se
 commutavit: prout opimis hisce spoliis ditato Propheta
 præfagit, eidem exprobrans: *Acceptisti argentum, & ac-*
ceptisti vestes, ut emas olivea, & vineas, & oves, & boves,
& servos, & ancillas. Comparasti thesauros, exinde con-
 duxisti famulos, à quibus tibi deserviat, quia servire
 amplius, te piget; cum tibi sufficias in tuo sensu, omni-
 bus abundes, sed quantum à veræ felicitatis tramite miser
 aberras? Naamani quippe lepra, à quo accepisti argen-
 tum, te, tuosque posteros uni versos inficiet, infestabitque.
 en lucrum è dolosa negotiatione tua relatum, egestatem,
 infamiam, dedecus, infirmitatis tuæ comites individuos.
 Idem non rarò inter nos fieri observamus. Opifex mer-
 carior iste se multum in œconomia profecisse censet, dolosè
 alios in mercimoniis circumveniendò: hoc tamen ipsum
 est

est, quod maledictionem Dei iis procurabit. Paupercola quædam filia se felicem iudicat, si mediante illicito questu aureos aliquot in emptionem melioris amictus obtinuit, sed hoc est, quod eam suo exuet honore, cum dispendio fortassis æternæ simul salutis.

Num ergo comprehenditis aliquando, damnosa ejuscemodi esse lucra, modos acquirendi domino suo fatales, & mundanos nimium credulos falsis sapius perfrui gaudiis? Achabo quidem vinea è voto cessit, sed simul alteri regnum cedere debuit, acquirens vineam, amittens imperium; finem suæ intentionis assecutus, exultat, quia nescius, quod subtrus lateret malum, quodd iæus hic ridentis fortunæ lethalis se vitâ, regnoque exspoliaret, & quodd Deus studio talem caparet successum, ad eum cum universa Regali familia in illo, vellut in fossa propria, sepeliendum, *prosperitas stultorum perdet eos.* Prov. I. 33.

Per Deum obsecro, firmiter hanc nobis imprimamus veniunt, iudicium feramus de rebus secundum principia fidei: si oculorum nostrorum acies est nimis curta & debilis, mutuemus à Deo lumina, & loco plausus, quem damus impio, fallaci suæ felicitati innitenti, aut invidiæ, quâ forsan tangimur, dicemus, ac sentiemus cum Jobo, quodd impius in prosperitate sit maledictus omniâque mala in ipsius caput sint devolvenda brevi tempore; *Ego vidi stultum firma radice. & maledixi pulchritudini eius.* Job, 5. 3. *statim.*

Adde: si hæc è peccatis propagata prosperitas aliud nil progigneret, quàm bonorum jacturam, tragica mortis fata, familiarum exterminationes, damnanda foret, sed, quodd longè magis funestum, infert prætereà peccatori amissionem irreparabilem bonorum simul spiritualium &

æternorum, eique suam in cælesti patrimonio portionem subtrahit: cælo eiicit, ad tartara dettudit: *prosperitas stultorum perdet eos.* Quod secunda mea parte paucis demonstrandum assumpsi.

II.
Punctum.

Nil melius in Scripturis Sacris probatum constat, quàm adversitatem proborum hominum esse, quandam Prædestinationis notam. *Flagellat omnem filium, quem recipit.* Pari modo, improborum prosperitatem esse signum reprobationis illorum. Quidam Doctorum inquirunt, cur Christo in monte Thabor gloriôsè transfigurato, suæque Divinitatis majestatem exteriori splendore manifestante, testificantibus Moyse & Elia, ipsiusque magnificentiam unà publicantibus, Pater cœlestis voce perceptibili de eo enuntiârit: *Hic est filius meus.* At e contrario, dum Ideam supra Calvariæ verticem plagis deformatus, ignominis oppressus, in medio latronum, illum blasphemantium, Cruc penderet affixus, altum teneat silentium, nè quidem unico verbo suum istum esse Filium, prodat.

Lucæ, 9. 35.

Qui dubium movent, etiam solvunt, & docent, causam esse; in priori monte Christum comparuisse in statu prosperitatis, qui non est, ordinariè loquendo competens filiis Dei, at in Calvariæ monte supra Crucem manifestè prætulisse signum filiorum Dei, patientiam videlicet: in hoc statu tam apertè erat cognoscibilis, ut qui prius illum in suis prodigiis ac miraculis non noverant, filium Dei mox profiterentur, quamprimùm mortem subire vidissent: *Verè hic homo Filius Dei erat.*

Marc. 15. 39.

Si consideremus prosperitatem illam etiam, quæ per media licita est obtenta, ipsam conferendo cum statu & inclinationibus hominum, tria nobis occurrunt notabilia
motiva,

motiva, quæ subministrant rationes efficaces ad convincendum, talem prosperitatem plerunque peccatori procurare interitum bonorum omnium spiritualium.

Primò prosperitas ista nos tentationibus vehementioribus & difficilioribus involvit. Secundò, mater est omnium vitiorum, & noverca virtutum. Tertio, reddit hominem incorrigibilem, ac consequenter disponit peccatorem ad finalem impœnitentiam.

Hebræi uno eodémque utuntur verbo, ad exprimendam felicitatem & tentationem, quo significare videntur, virtuti æquè felicitatem, ac tentationem adversas esse. Adversitas, vult S. Ambrosius, solam patientiam in arenam provocat, prosperitas contra omnes virtutes simul & semel arma movet. *Tribulatio unam patientiam probat, prosperitas verò omnes virtutes.* O quàm pernicioſa probatio! quàm pauci huic non succumbunt! Verè generosum se ostendit, qui Fortunæ laqueis se irretiri non permittit, cùm blandam explicat frontem: *magnus cui præſens felicitas, si arrisit non irrisit.* Meam, inquit seneca, ingenuè fateor imbecillitatem; amo potiùs fortunam me duriter, quàm delitiosè habentem, ejus verbera excitant virtutem, quam delitiæ corrumpunt, & enervant: *Malo me in castris suis fortuna habeat, quàm in delitiis; torqueor, sed fortiter: bene est.*

Ratio hujus rei desumitur ex morali Philosophia, seque in eo fundat, quòd impugnati ab adversitatibus, sentiamus ex parte nostra stantem appetitum irascibilem, animæ portionem fortioſam, quam comitantur pariter passionem magis generosam; ut sunt, mali odium, animositas, desperatio. At tentatis à prosperitate assistit appetitus concupiscibilis, potentia animæ debilior, ubi inter-
veniunt

veniunt non aliæ, præterquam molles effeminatæ affecti-
ones, quales sunt, desiderium, amor, gaudium; quæque
suspectas occultè intelligentias fovent cum hostibus, à
quibus impetitur.

Reperiuntur propemodùm infiniti etiam, qui in
summè arduis & diuturnis conflictibus fortiter resistunt,
indeque triumphum reportant; sed paucissimi, qui æquè
voluptatem in triumphum ducant. *Plures inventas!* doct-
rina est Tertulliani, *quos magis periculum voluptatis, quam
vitæ avocet ab hac secta*, quod idem probat exemplis à pri-
mævi fervoris Christianis desumptis, qui devictis leoni-
bus, superatis equuleis & torturis cessere tandem volupta-
tum blandimentis. Satis erant animo obfirmati ad to-
lerandum Martyrium, non tamen æquè muniti ad tuen-
dam castimoniam contra præsentis voluptatis insultus.

Spektandos propono vobis duos Viros admodùm il-
lustres, ambos à mulieribus ad peccatum provocatos,
Adamum & Jobum. Omnia videntur jurare in fortu-
nam & victoriam Adami, at conspirare in Jobi ruinam &
perditionem. Prior floret in statu innocentia: posterior
marcet in statu naturæ corruptæ; Adamus Deum, ut
suam originem immediatè respicit, suam Jobus è parenti-
bus trahit idololatriæ. Nihilominus hic gloriose vincit,
ignominiose vincitur ille: non aliam rationem assignat
D. Chrysofomus, nisi istam; Adam in loco voluptatis,
Job in loco adversitatis, pugnam quisque suam fuit auspi-
catus: *Job cautior est in stercore, quam Adam in paradiso.*

Si ergo Sanctimonia justitiâ celebriores viri periculo
damnationis sunt obnoxii, & tentationibus succumbunt,
dum versantur, & pascuntur in felicitatis prato, quantum-
libet innocuæ; quando magis periclitari sunt censendi
pecca-

peccatores, prosperitatis damnatae delitiis submersi? certe prosperitas stultorum perdet eos.

Experientia item superabundanter nos instruit, prosperitatem esse vitiorum omnium matrem, quod ipsum, etiam psalmista animadvertit: *Cum hominibus non flagellabuntur. Ideo tenuit eos superbia, aperti sunt iniquitate & impietate sua.* Psal 72, 5. 6. Ac si diceret, quia non patiuntur aliquid aduersitatis, quae juxta Chrysostomum est *mater omnium virtutum.* Econtra fortunae bonis diffluunt, quam S. Dorotheus ventum exsiccantem & urentem, sterilitatem animae inferentem appellat; mirum non est, omnium penitus vitiorum sordibus coopertos esse fortunae candidatos. Maledictus hic adeps, seu bonorum affluentia procreat, superbiam, avaritiam, luxuriam, Dei oblivionem, caecitatem, cordis duritiam juxta illud: *Prodiit quasi ex adipe iniquitas eorum.* Ibidem, v. 7. Cujus ratio defumitur ex principiis moralibus: objectum virtutis est bonum honestum, spirituale & supernaturale; objectum verò vitiorum est, bonum materiale ac sensibile. Sed prosperitas animam à bonis spiritualibus & invisibilibus abstrahit, bonis materialibus atque sensibilibus affigit. Ne miremini igitur, si cum SS PP. prosperitatem vitiorum matrem, virtutum novercam dixerò.

Periculosissimus malae prosperitatis partus est incorrigibilitas, ad quam illa peccatorem adducit, indeq; consequenter abducit ad finalem impenitentiam.

Medium suos corrigendi defectus est eorum reprehensio; isti autem falso felices neminem habent, nec hominem, nec Deum, qui ipsos reprehendar. Ut homines tales arguere ausing, necessarius foret animus & animositas S. Joannis Baptistae, seq; ii prepararint cum eodem ad subeundum carcerem.

Q

Præ-

Præterea potentes illi proceres plerumq; piis hominibus sunt inaccessibiles, nec conciones ordinariè frequentare solent. Hinc pullulare lernam malorum omnium, vaticinatur Regius Propheta: *Laudatur peccator in desideriis anima sua, & iniquus benedicatur.* Videte fratres mei, glossa est D. Augustini in cit. textum, *deest ultor, & adest laudator.*

Psal. 10. 5.

Inveniunt proinde mille fautores suorum scelerum, vix unum morum integrum censorem. Neq; reprehenduntur à Deo, quia semper se foras effundunt, sibi nunquam præsentis, gaudiis, ac delitiis mundanis propemodùm absorpti, ut querelas, increpationes mediantibus conscientia remorsibus Divinitus immittendas minimè advertant. Oporteret Deum, altâ voce intonare ejusmodi furdastris, si ab iis vellet audiri, & intelligi; qui vice versâ veluti mutus altum tenet silentium, nec verbo ipsos dehortatur, non aliter considerans, quàm ut infantes derelictos: *Nonne filii, nonne patiens fui?* Deberet Deus moveri ad iram, clamare parentis instar irritati, virgâ suâ eos corripere: hoc tamen non agit, quoniam illos suâ irâ indignos judicat.

Job 42. 14.

En, quæ sit ultima ira, & irati, Dei pœna; *Vis nôsse, quanta sit pœna, nulla pœna,* inquit S. Augustinus, explicans Psal. 10. 6. Psaltis versiculum illum, *secundum multitudinem iræ suæ non queret,* quando Deus punire ulterius non vult, tunc maximè suæ vindictæ rigorem demonstrat. Id se olim practicasse, testatur per Ezechielem: *Auferetur zelus meus à te, & quiescam, nec irascar amplius,* quæ sic D. Hieronymus interpretatur: *non amabo te amplius, & non curabo, vos deferam, relinquam vos, vestras sequi passiones, & moriemini in cæcitate vestrà juxta Davidis pronuntiatum: Dimisi*

Psal. 10. 6.

Ezech. 16. 42.

Dimisi

missi eos secundum desideria cordis eorum, ibunt in adinventio- Psal. 80. 13.
nibus suis.

Hæc satis sint ad detegendas illusiones mundi, & ad ostendendum, quòd peccatori, fallaci deliciarum mero inebriato, idem suo modo eveniat, quod D. Petro in Thabor constituto, cùm uterq; dicat: *bonum est, nos hic esse;* utriq; aptari possit, quod sequitur: *nesciens, quid diceret.* Lucæ 9. 33.

Nolo inducere loquentem quendam Prophetam amplius, nec vobis inclamare cum Amos: *Vae, qui opulenti estis, in Sion, optimates, capita populorum, ingredientiæ pompaticè domum Israël. Qui dormitis in lectis eburneis, qui comeditis agnum de grege, & vitulos de medio armenti, separati estis in diem malum.* Amos 6. 1. 4. 5. 3.

Nolo inquam Prophetas, sed ipsum Magistrum Prophetarum, Christum Jesum audiri, hic omnium mortaliū mansuetissimus, biliosum se in mundanos istos exhibet, Agnus hic ut leo rugit ob fatuam illorum felicitatem, minas intentat: *Vae vobis divitibus.* Damna estis, pars Luc. 6. 24.
vestra erit stagnum ardens in inferno; ad probandum id non in medium produco continuum vestrarum divitiarum abusum, vestras avaritias, vestras injustitias, exercita in pauperes crudelitatis exempla: nolo rimari fundum conscientiarum vestrarum, propalare vestras brutalitates, probrosa facinora, infames deordinationum vestrarum excessus, quæ omnia fructus sunt, quos è mundanæ prosperitatis arbore colligitis. Sufficit, perditos & reprobatos vos proclamare; *quia habetis nunc consolationem vestram.* Ibidem.
Nunc tempus est plorandi, & laborandi, vos autem ad genii vestri lubitum consumitis id in delitiis, mollem, effœminatam ducitis vitam. Vos fruimini diebus optimis, estis jurati hostes Crucis ac Pœnitentiæ; sententia jam est dictata,

dictata, fletus, stridor dentium, supplicia in æterum duratura vos expectant.

Christus, ipsa Divina Veritas hæc denuntiavit; quapropter blandiatur sibi peccator ob fortunam suam, quamdiu placuerit: si non omnem omnino ejuravit fidem, necesse est, ut, quoties perniciosæ suæ prosperitatis meminit, dicat: aut nullus est Deus, aut momentanea hæc felicitas parturiet mihi infelicissimam æternitatem; quoties talis intuebitur mensam opiparis lautè instructam epulis, sentiens unà eodem tempore conscientiam suam sceleribus refertam, suspirabit miser, & fatebitur, se hactenus egisse personam Divitis Epulonis; quid ulterius restat, quod expectem, dicet, nisi sitis, quæ me torqueat, nisi ignis, qui furoris sui flammis me absumat?

Vos animæ justæ, quæ lubenti corde infligam à Patre vestro castigationis disciplinam recepistis, vos ipsos sponte susceptâ pœnitentiâ puniistis, animam potius misericordem & compassionem, quàm invidiam aut iram ostendite erga fallacis mundi istius felicitatis alumnos. Bene perpendite, quòd illa sint vasa in honorem, quæ sculprum frequens sculptoris cæte chalcographi sentiunt, non in ignominiam destinata. Quòd aurum mittatur in ignem, ut probetur, non plumbum aut ferrum; quòd frumentum, non lolia vel zizania flagellis cadantur; quod soli infantium numero adscripti, non item extranei castigentur. Relinquire hîc mundanæ fortunæ Thaboræum verticem, vos contendite alacriter subire montem

Calvariæ, unde rectissima via vos ducet ad cœli gaudia, quò nos pariter conducant Pater, Filius & Spiritus Sanctus, Amen.